

INNOVATIONS AND PROSPECTS IN MODERN SCIENCE

Proceedings of XI International Scientific and Practical Conference

Stockholm, Sweden

23-25 October 2023

Stockholm, Sweden

2023

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Melnyk A., Moiseienko P., Petrivnyi R., Kolodyagniy A., Berezhnuy S.* 11
CONDITION AND PROSPECTS OF RECEIVING PLANTING MATERIAL OF CONIFEROUS SPECIES IN THE NORTHERN FOREST-STEPPE OF UKRAINE
2. *Mieniailova V.* 15
PRINCIPLES OF SELECTION OF OBJECTS FOR GROWING IN AQUAPONICS
3. *Лемешик А. В., Рудько В. О., Бабенко В. М., Сук А. Г., Новицька Н. В.* 19
ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ РОСЛИН СОЇ ЗА ВПЛИВУ ХЕЛАТНИХ МІКРОДОБРИВ
4. *Мельник А. В., Погуляй К. О., Подоляка П. В., Дерев'яно С. М.* 25
ВПЛИВ СТРАТИФІКАЦІЯ НА ГРУНТОВУ СХОЖІСТЬ ТА ВИХІД САДИВНОГО МАТЕРІАЛУ *FRAXINUS EXCELSIOR L.* В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ
5. *Міщук А. І., Манукіян А. В., Ковальчук І. В., Новицька Н. В.* 29
ПРОДУКТИВНІСТЬ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ МІКРОДОБРИВОМ ЕКОЛИСТ МОНО ЦИНК
6. *Станкевич С. В.* 34
УМІСТ ЗАГАЛЬНОГО ГУМУСУ У ЛУЧНО-ЧОРНОЗЕМНОМУ ГРУНТІ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ ЧАСТИНИ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

BIOLOGICAL SCIENCES

7. *Peretiaka O., Berehova O.* 39
ECOLOGICAL STATE OF WORLD WATER RESOURCES
8. *Живило А. С.* 43
ЗАГАЛЬНОКЛІНІЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРИФЕРИЧНОЇ КРОВІ ТА ЛЕЙКОЦИТАРНИХ ІНДЕКСІВ У ХВОРИХ НА НЕГОСПІТАЛЬНУ ПНЕВМОНІЮ
9. *Максименко Ю. В., Семенченко Д. В.* 48
ВИДОВЕ РІЗНОМАНІТТЯ ПАВУКІВ НА ЖИТОМИРЩИНІ
10. *Орликовська О. А., Максименко Ю. В.* 52
РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРЕСУРСІВ УКРАЇНИ

MEDICAL SCIENCES

11. *Nabil Basim Yousif Haddad* 57
WIDTH OF THE LIMBS LONG TUBULAR BONES DISTAL EPIPHYSES IN UKRAINIAN MEN WITH BENIGN NEVI
12. *Yakovtsova I., Antonov A., Uzbek T., Shilan V.* 60
BLOODSTAIN PATTERN ANALYSIS

13. *Борщова З. Г., Голозубова О. В.* 63
ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА ДІТЯМ З ОНКОЛОГІЧНИМИ ЗАХВОРЮВАННЯМИ У ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ
14. *Варивончик Д. В.* 67
ФАКТОРИ РИЗИКУ ТА ОСОБЛИВОСТІ КЛІНІЧНОГО ПЕРЕБІГУ ГОСТРОГО ПЕРІОДУ COVID-19 СЕРЕД ПРАЦІВНИКІВ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
15. *В'юн Т. І., Дроздова Н. І., Загорулько Я. О.* 72
ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ У ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ
16. *Гормаюк Т. І., Климович Д. С., Радомська Т. Д., Власова О. В.* 75
ГОСТРІ ЛЕГЕНЕВІ ЗАГОСТРЕННЯ ПРИ МУКОВІСЦИДОЗІ: ПАТОГЕНЕЗ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ
17. *Гражданов Б. Р., Малик Н. В.* 82
ЕНДОВАСКУЛЯРНА ТРОМБОЕКТОМІЯ ТА ВНУТРІШНЬОАРТЕРІАЛЬНІ ВТРУЧАННЯ ПРИ ГОСТРОМУ ІШЕМІЧНОМУ ІНСУЛЬТІ
18. *Жук С. В., Старішко О. М.* 85
ФАКТОРИ, ЯКІ ПРИЗВОДЯТЬ ДО ВИНИКНЕННЯ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
19. *Зуфарова Нодира Иброхим кизи* 92
ИЗУЧЕНИЕ ДИНАМИКИ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ, МИКРОЭЛЕМЕНТНОГО СТАТУСА, ВИТАМИНА Д У ДЕТЕЙ С СИНДРОМОМ ДАУНА, И РАЗРАБОТКА МЕТОДОВ КОРРЕКЦИИ
20. *Луста М. В., Воронкова О. С.* 95
МОНІТОРИНГ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ РЕЗИСТЕНТНОСТІ STREPTOCOCCUS PYOGENES СЕРЕД ДОРΟΣЛОГО ТА ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
21. *Максімішин О. В.* 99
ЗАСТОСУВАННЯ ОКРЕМИХ БАЗОВИХ ПРИНЦИПІВ ЗАХИСТУ ВІД РАДІАЦІЙНОГО УРАЖЕННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ
22. *Малик Н. В., Шаріфулла Ріштіні Шаріф* 105
ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ АНТИБІОТИКІВ ПРИ ІНФЕКЦІЯХ ДИХАЛЬНИХ ШЛЯХІВ У СІМЕЙНІЙ ПРАКТИЦІ
23. *Останіна Т. Г., Сверкович Д. О.* 108
ОСОБЛИВОСТІ ПОКАЗНИКІВ ЛІПІДНОГО ОБМІНУ ПРИ МЕХАНІЧНІЙ ЖОВТЯНИЦІ В ОСІБ З ГІПЕРТОНІЧНОЮ ХВОРОБОЮ

CHEMICAL SCIENCES

24. *Klimko Yu. E., Koshchii I. V., Vasilkevich O. I., Levandovskii S. I.* 115
SYNTHESIS AND BIOLOGICAL ACTIVITY OF SOME 2-SUBSTITUTED DERIVATIVES OF TRICYCLO[5.2.1.0^{2,6}]DECAN

TECHNICAL SCIENCES

25.	<i>Hlushkova D. B., Kalinina N. E.</i>	121
	CHANGES IN THE PROPERTIES OF A NICKEL ALLOY DURING ITS MODIFICATION WITH TITANIUM CARBIDE	
26.	<i>Ibraimova S. E., Muldabekova B. Z., Ismatullaeva G., Sultankul M. B.</i>	129
	ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF CRUSHED JUNIPER FRUIT (JUNIPERUS COMMUNIS L) AND GARLIC	
27.	<i>Jishkariani M.</i>	133
	MINIMIZATION OF POTENTIAL DANGER TO THE ENERGY FACILITY	
28.	<i>Ryabikina M., Oliinyk I.</i>	140
	EFFECTS OF DIFFERENT TYPE OF FILLERS ON THE MECHANICAL PROPERTIES OF POLYPROPYLENE	
29.	<i>Rysovana L., Alekseienko R.</i>	145
	INFORMATION PROTECTION ORGANIZATION OF THE "MYHEART.2.0" INFORMATION SYSTEM	
30.	<i>Serikbayeva A., Ibraimova S., Sengirbekova L., Djumabekova G.</i>	149
	THE ZONE OF SUPPRESSION OF THE GROWTH OF MICROORGANISMS BY AQUEOUS EXTRACTS OF VARIOUS PLANT RAW MATERIALS	
31.	<i>Бакулевський В. Л., Кольковський Г. Н.</i>	154
	УДОСКОНАЛЕННЯ РОЗРАХУНКУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ВТРАТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В ПОВІТРЯНИХ ЛІНІЯХ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ, ВИКОНАНИХ ІЗОЛЬОВАНИМИ ПРОВОДАМИ МАРКИ СП-3	
32.	<i>Єзловецька І. С., Єзловецький О. С.</i>	160
	РІВЕНЬ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ ПРИРОДНО-ТЕХНОГЕННИХ ГІДРОЕКОСИСТЕМ В БАСЕЙНІ КАНІВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА	
33.	<i>Колодненко В.</i>	165
	КОЛИВАЛЬНА ДИНАМІЧНА МОДЕЛЬ ТРИВІСНОГО ВАНТАЖНОГО АВТОМОБІЛЯ	
34.	<i>Надточій І. І., Тімров О. О., Журавель О. Г.</i>	169
	ВИКОРИСТАННЯ ВЕЗИКУЛЯРНИХ І ДІАЗОТИПНИХ ПЛІВОК У МІКРОФІЛЬМУВАННІ	
35.	<i>Озерчук І. М.</i>	173
	BLUETOOTH LOW ENERGY: ВИКЛИКИ БЕЗПЕКИ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	
36.	<i>Сагун А. В., Хайдуров В. В., Устяновська Н. В.</i>	177
	МОДЕЛЬ ЕВРИСТИЧНОГО АНАЛІЗАТОРА АНТИВІРУСНОЇ СИСТЕМИ	

37. *Христич В. В., Маляров М. В., Бондаренко С. М., Дурсєв В. О., Антошкін О. А.* 184
 ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ
 ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗАХИЩЕНОСТІ МЕШКАНЦІВ
 БАГАТОПОВЕРХОВИХ БУДИНКІВ
38. *Цихановська І. В., Александров О. В., Нікулін А. С., Лазарєва Т. А., Нікуліна А. В., Блохін О. В., Євлаш В. В.* 187
 УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЖЕЛЕЙНОГО МАРМЕЛАДУ
 ШЛЯХОМ ВВЕДЕННЯ СУСПЕНЗІЙНОЇ НАНОДОБАВКИ

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

39. *Опр М.* 192
 РІВНЯННЯ В ЦІЛИХ ЧИСЛАХ У КУРСАХ МАТЕМАТИКИ
 ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
40. *Хохлова Л. Г., Олійник В.* 196
 МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНОГО
 МАТЕРІАЛУ ПРИ ВИВЧЕННІ МАТЕМАТИКИ

ARCHITECTURE

41. *Василишин Я. В., Василишин В. Я.* 201
 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ЕСТЕТИКО-
 ЛАНДШАФТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
42. *Кашуба О. М., Іренкова С. А.* 205
 ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ІСЛАМСЬКИХ
 КУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ

PEDAGOGICAL SCIENCES

43. *Наїєва Р. О.* 210
 THE USE OF SPEECH ASSISTANTS (SUCH AS SIRI OR ALEXA)
 TO LEARN ENGLISH AND THEIR IMPACT ON LEARNING
44. *Moshenets K., Pertseva N.* 214
 FEATURES OF THE EDUCATIONAL PROCESS OF THE HIGHER
 MEDICAL EDUCATION APPLICANTS AT THE CLINICAL
 DEPARTMENT
45. *Буховець Б. О., Долинський Б. Т., Заблоцький О. В., Шелестов І. В., Стиранець Є. С.* 216
 ОБГРУНТУВАННЯ СУЧАСНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО ФІЗИЧНУ
 ПІДГОТОВКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
46. *Гауряк О. Д., Рудь А. М.* 219
 ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ З
 ВАДАМИ СЛУХУ
47. *Козленко В. Г.* 224
 ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ПРОЄКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
 МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

48. *Іншакова І. Є., Щербиніна В. С.* 229
СЮЖЕТНО-РОЛЬОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ
КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК У СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ
49. *Прибора Т. О., Ковальчук Д. С.* 236
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
50. *Сікора О. В., Пукшин А. В.* 241
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ДИНАМІЧНОГО
ПРОГРАМУВАННЯ У ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ІНФОРМАТИКИ
51. *Фляга І. Л.* 244
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА
РОЗВИТКУ ШКОЛЯРА

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

52. *Onatska V., Savkina T., Lymanska A.* 250
REGARDING THE ISSUE OF COUNTERING INFORMATION
WARFARE IN UKRAINE'S INFORMATION SPACE
53. *Гутиря М. О.* 257
СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ЯК
ЧИННИКА ПРЕВЕНЦІЇ КРИЗИ ФАХОВОЇ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
54. *Музиченко І. В.* 264
ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ
55. *Музиченко І. В., Сирота А. В.* 268
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УВАГИ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

56. *Оліневич С. Р.* 273
НАПРЯМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ВЗАЄМОДІЇ СОЦІАЛЬНОГО
ПРАЦІВНИКА І ОСОБИСТОСТІ У МЕДІАПРОСТОРІ
57. *Шаровар Є. О., Романченко Т. О.* 280
ВПЛИВ ШКІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ
ОСОБИСТОСТІ У СОЦІУМІ

ART

58. *Антоненко І. В.* 290
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПАРАМЕТРИЧНОГО
МОДЕЛЮВАННЯ У ДИЗАЙН-ПРОЕКТУВАННІ
59. *Гіза С. С.* 296
КОМПОЗИТОР-АРАНЖУВАЛЬНИК ЛЕВКО ДУТКІВСЬКИЙ ЯК
ЗАЧИНАТЕЛЬ УКРАЇНСЬКОГО БІГ-БІТУ

HISTORICAL SCIENCES

60. *Lotko O.* 300
EUROPEAN LEVEL OF RECEPTION OF FOREIGN GUESTS
UNDER IVAN MAZEPA (1687–1709)

POLITICAL SCIENCES

61. *Василенко Ю. В.* 307
РЕФОРМУВАННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ:
МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ТА КРОСДИСЦИПЛІНАРНИЙ ВИМІР
62. *Виговський Л. А., Кузь К. К.* 313
ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ ТА МЕТОДИ ЇХ ВРЕГУЛЮВАННЯ В
СУЧАСНОМУ СВІТІ
63. *Світла В. В.* 316
ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ: СПЕЦИФІКА
РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

PHILOLOGICAL SCIENCES

64. *Melek Mammadova Hidayat gizi* 318
THE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON COMMUNICATION
SKILLS
65. *Богатько В. В., Червінська Л. О.* 322
МЕТОДИКА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАННЯ НА УРОКАХ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ
66. *Бурдіян К.* 327
АВТОРСЬКА СВІДОМІСТЬ У «ЧИТАННІ ПРО ЖИТТЄ І
ПОГУБЛЕННЯ БЛАЖЕННИХ СТРАСОТЕРПЦІВ БОРИСА І
ГЛІБА»
67. *Вім Н. П., Вім Ю. В.* 333
СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ-
НЕОЛОГІЗМІВ СТІЛЬНИКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

68. *Гаджибейли Т. В.* 338
THE PHILOSOPHICAL AND SOCIAL EXAMINATION OF
SOLITUDE
69. *Данилів А. М.* 340
РОЛЬ ІНСТИТУЦІЙ В РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВ.
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЙ ДЖОНА ВОЛЛІСА,
ДУГЛАСА НОРТА, БАРРІ ВАЙНГЕСТА ТА ДЖЕЙМСА
РОБІНСОНА І ДАРОНА АДЖЕМОГЛУ

ECONOMIC SCIENCES

70. *Zhylynska O., Moiseienko D.* 346
ENSURING WORK-LIFE BALANCE: A GLOBAL MEASUREMENT CONTEXT
71. *Zinchenko O., Kutsenko M.* 353
OPTIMISATION OF INVENTORY ACCOUNTING IN THE CONTEXT OF DIGITALISATION OF TECHNOLOGICAL PROCESSES
72. *Акопян Е. А., Маркосян А. Х.* 358
НЫНЕШНИЕ РЕАЛИИ ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ОТРАСЛИ РА
73. *Даниленко С. О.* 364
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ АУДИТУ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА
74. *Криворот О. Г., Мельянова Л. В.* 367
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
75. *Павленко М. В., Лазнева І. О.* 373
СУЧАСНІ ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ УНІВЕРСИТЕТІВ ТА БІЗНЕСУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ
76. *Підпригора Ю. А.* 378
ЯКІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПОЛПШЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
77. *Рунчева Н. В., Марченко О. А., Пилипенко К. А., Сальнікова М. В.* 382
ІНСТИТУЦІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

LEGAL SCIENCES

78. *Berekashvili K.* 387
DISPOSITION OF PROPERTY OWNED BY A MINOR - COURT CHALLENGES AND PRACTICE
79. *Бачинська Н. О., Ятчишина І. Ю.* 392
ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
80. *Булкат М. С.* 399
ПОНЯТТЯ «ТРАНСФОРМАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС» У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ
81. *Риженко І. М., Богданова М. В.* 404
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УВАГИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Музиченко Ірина Вікторівна

к.психол.наук

Сирота Ангеліна Володимирівна

магістр

Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

Київського університету імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

Вступ. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю й важливістю розвитку уваги у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, роллю уваги для успішної навчально-пізнавальної діяльності дошкільників і молодших школярів, у формуванні ключових компетентностей здобувачів початкової освіти у Новій українській школі. Увага дітей є базисом для успішної навчальної, пізнавальної діяльності, здобуття знань з усіх освітніх галузей, для формування вміння вчитися упродовж життя. Розвиток уваги дітей дошкільного та молодшого шкільного віку виступає детермінантою їхньої подальшої освітньої діяльності.

До проблем дослідження уваги у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку зверталися психологи, науковці. Зокрема, дослідженням особливостей і динаміки розвитку уваги у молодших школярів займалися Н. Ліпова, Ю. Березюк, Ю. Бугера, Т. Бушуєва, А. Авер'янова, Т. Капінус, Ю. Мішина, Ю. Шевченко, Д. Нестеровська, І. Щічко та ін. Властивості уваги дітей дошкільного віку є об'єктом наукового пошуку таких учених, як: І. Карабаєва, К. Карасьова, Т. Кондратенко, В. Котирло, С. Кулачківська, С. Ладивір, Т. Піроженко, Л. Соловійова, С. Тищенко, Л. Токарева, О. Хартман, О. Федорчук. У наукових розвідках згаданих вище дослідників основний акцент зроблено на формуванні уваги у дошкільників і молодших школярів, на динаміці змін властивостей уваги у різні вікові періоди, наголошується на провідній ролі навчально-пізнавальної діяльності у розвитку уваги дітей.

Проблема формування уваги у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку відображено у працях зарубіжних вчених (Г. Вітцлак, Г. Гетцер, Я. Йірасек, А. Керн, С. Штребел та ін.).

Мета роботи. Презентувати результати психодіагностики уваги дітей дошкільного та молодшого шкільного віку «Коректурна проба» (за Б. Бурдоном).

Матеріали та методи. У зв'язку з тим, що увага дітей дошкільного й молодшого шкільного віку характеризується нестійкістю, важливу роль слід приділити адекватній психодіагностиці та корекції уваги у дітей цих вікових груп. Одним із популярних методів психодіагностики уваги дітей є «Коректурна проба» (за Б. Бурдоном), що дає змогу оцінити рівень концентрації дитини, її уважність. За методикою дітям пропонуються ряди з буквами, у кожному з яких слід закреслити першу букву ряду, переглядаючи ряди букв зліва направо, підкреслювати такі ж букви, як і перші. Методика використовується для визначення обсягу уваги (за кількістю переглянутих букв) і її концентрації – за кількістю зроблених помилок. За методикою психодіагностики «Коректурна проба» можна встановити такі рівні стійкості уваги: дуже висока стійкість, висока, середня, низька, дуже низька.

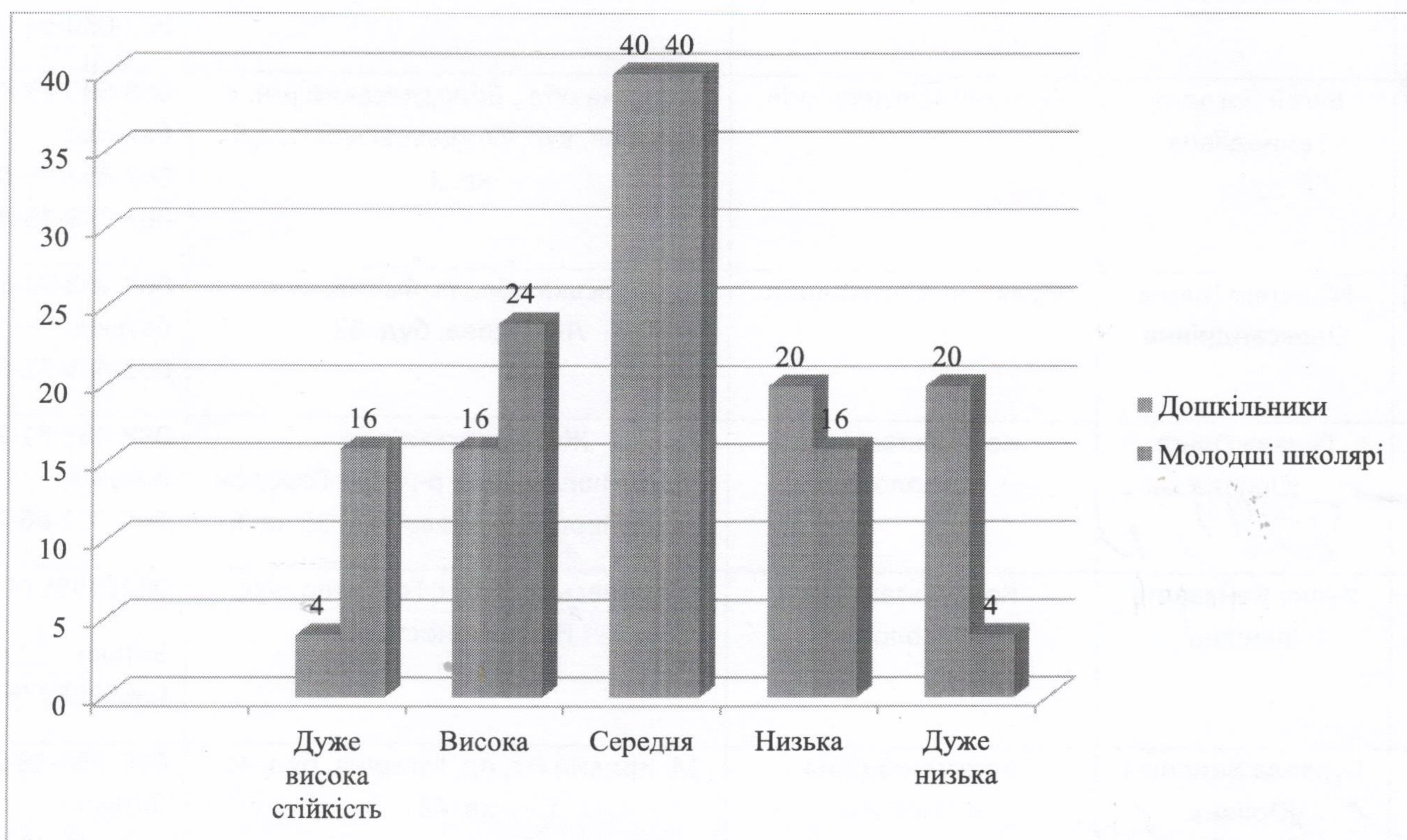
Окрім того, результати цього тесту дають змогу оцінити не тільки увагу, але такі характеристики, які необхідні для успішної навчально-пізнавальної роботи дошкільників і молодших школярів. Це ретельність, посидючість, швидке виконання завдань письмового характеру. За результатами методики можна робити висновки про рівень готовності досліджуваних до шкільного навчання. Під час дослідження було опитано 50 дошкільників та молодших школярів.

Результати та обговорення. Методика психодіагностики «Коректурна проба» (за Б. Бурдоном) дає можливість вибудувати стратегію роботи з кожним дошкільником чи молодшим школярем, встановити оптимальний характер навчальних завдань для розвитку всіх аспектів уваги, щоб дитині можливість ефективного засвоєння знань та повноцінного особистісного

зростання.

На рисунку 1 подано відмінності між рівнями концентрації уваги за методикою «Коректурна проба» Б. Бурдона у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

Рис.1 Рівні стійкості уваги дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, %

За результатами дослідження виявлено, що у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку спостерігається середній рівень стійкості уваги 40%. Високий рівень стійкості уваги зафіксовано у 24 % молодших школярів і 16% дошкільників. Дуже високий рівень стійкості уваги діагностовано у 4% дошкільників і 16% здобувачів початкової освіти. Низький рівень стійкості уваги виявлено у 20% дітей дошкільного віку та 16% молодших школярів. Дуже низький рівень стійкості уваги мають 20% дітей дошкільного та 4% дітей молодшого шкільного віку.

Результати свідчать, що молодші школярі порівняно із дошкільниками мають вищі темпи розвитку рівнів стійкості уваги, зокрема вони випереджають дошкільників за високим, дуже високим рівнями розвитку уваги. Це пов'язано із віковими особливостями аналізованих груп респондентів, оскільки у

молодшому шкільному віці значною мірою порівняно із дошкільним зростає стійкість уваги, розвивається здатність тривалий час утримувати увагу.

Таблиця 1

**Результати дослідження за методикою «Коректурна проба»
(за Б. Бурдоном)**

Стійкість уваги	Діти дошкільного віку (%)	Діти молодшого шкільного віку (%)
Дуже висока стійкість	4	16
Висока	16	24
Середня	40	40
Низька	20	16
Дуже низька	20	4

У обох вікових групах зафіксовано середній рівень стійкості уваги – 40%. Це зумовлено тим, що у більшості випадків, діти дошкільного віку можуть не тривалий час фокусувати й утримувати увагу, але цього недостатньо для успішної навчально-пізнавальної діяльності у перспективі. Діти молодшого шкільного віку можуть певний час фіксувати увагу, що є необхідною умовою для навчання. З'ясовано, що у дітей молодшого шкільного віку зафіксовано по 20% з низкою та дуже низькою стійкістю уваги. У дітей молодшого шкільного віку 24% становить показник – висока стійкість уваги.

Незначна кількість опитаних дітей дошкільного віку з дуже високим рівнем стійкості - 4% та високим рівнем-16% уваги свідчить про здатність утримувати певний час увагу на предметі, який досліджується чи вивчається ними. Наявність суттєвої кількості осіб із дуже високим (16%) і високим (24%) рівнями стійкості уваги зумовлена специфікою розвитку уваги у дітей молодшого шкільного віку, оскільки у цей віковий період значними темпами розвивається довільна увага, що й впливає на здатність дитини утримувати тривалий час увагу на предметі вивчення.

Наявність серед опитаних нами респондентів дітей із низьким (20%) і дуже низьким (20%) рівнями стійкості уваги мотивується низькою здатністю осіб дошкільного віку утримувати увагу на певному предметі. 16% молодших

школярів продемонстрували низький і 4% дуже низький рівні стійкості уваги відповідно.

Висновки. Увага – це психічний феномен, що проявляється у здатності особистості спрямовувати увагу й зосереджуватися на значимих для неї об'єктах, явищах дійсності, переживаннях, з одночасним абстрагуванням від іншого – малозначимого й другорядного. Увага відіграє суттєву роль в організації навчально-пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку та молодших школярів. Своєчасна й адекватна психодіагностика уваги дітей дошкільного та молодшого шкільного віку є запорукою успішної психологічної корекції уваги дітей зазначених вікових груп.